

ADRODDIAD I'R CABINET
(16/06/2020)

Aelod Cabinet: Y Cyngorydd Catrin Wager

Pwnc: Sefydlu yr hawl i'r Corff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy (CCS) godi ffi am ddarparu gwasanaeth ymgynghorol cyn-gais.

Swyddog cyswllt: Emlyn Jones, Pennaeth Cynorthwyol, YGC

1. Y penderfyniad a geisir

- 1.1 Cymeradwyaeth i'r egwyddor o roi hawl i'r Corff Cymeradwyo SDC godi ffi am y gwasanaeth cyn-gais maent yn ei ddarparu.
 - 1.2 Cytundeb o'r ffioedd hynny bydd y Corff Cymeradwyo SDC yn eu codi.
-

2. Cyflwyniad

2.1 Cefndir

2.1.1 Mae Atodlen 3 Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr (DRhLID) 2010 yn weithredol yng Nghymru ers y 7fed Ionawr 2019. Mae'n gorchymyn unrhyw ddatblygiadau newydd sydd gydag oblygiadau draenio ac ardal adeiladu 100m² neu fwy, gydymffurfio â Safonau Cenedlaethol ar gyfer draenio cynaliadwy (SDCau). Mae Atodlen 3 DRhLID 2010 hefyd yn gosod dyletswydd ar awdurdodau lleol fel Corff Cymeradwyo SDCau i gymeradwyo, mabwysiadu a chynnal systemau sy'n cyd-fynd ag adran 17 yr Atodlen.

2.1.2 Mae cyfrifoldebau statudol y Corff Cymeradwyo SDCau ar gyfer Gwynedd yn eistedd o fewn yr Adran Ymgynghoriaeth.

2.1.3 Caiff ffioedd cais SDC llawn eu llywodraethu yn y Rheoliadau Draenio Cynaliadwy (Cais am Ffioedd Cymeradwyo) (Cymru) 2018. Mae ffi bob cais yn £350 ac yna swm ychwanegol, yn dibynnu ar faint y safle o hyd at uchafswm o £7,500:-

£70 am bob 0.1 hectar neu ffracsiwn o 0.1 hectar, am y 0.5 hectar cyntaf;
£50 am bob 0.1 hectar neu ffracsiwn o 0.1 hectar, o 0.5 hectar hyd at a chan gynnwys 1.0 hectar;

£20 am bob 0.1 hectar neu ffracsiwn o 0.1 hectar, o 1.0 hectar a hyd at a chan gynnwys 5.0 hectar;

£10 am bob 0.1 hectar ychwanegol neu ffracsiwn o 0.1 hectar sy'n fwy na 5.0 hectar.

- 2.1.4 Mae'r Rheoliadau hefyd yn gosod ffi arolygaeth fel amod o ganiatâd er mwyn sicrhau fod y gwaith adeiladu yn cael ei wneud yn unol â chymeradwyaeth y Corff Cymeradwyo SDC. Mae'r ffi yma wedi ei osod yn £168 ar gyfer pob arolygaeth gaiff ei wneud.
- 2.1.5 Tra bod y Rheoliadau yn gosod lefel ffioedd y cais gais (uchod), mae'r Cyfarwyddyd Statudol a Safonau Statudol yn annog darparu gwasanaeth cyn gais, fel bod materion SDCau yn cael eu trafod yn gynnar wrth ddatblygu unrhyw gynllun. Hyd yn hyn, mae'r gwasanaeth cyn cais wedi ei ddarparu am ddim yng Ngwynedd. Mae datblygwyr wedi nodi ei fod yn wasanaeth buddiol, gan fod trafodaeth o flaen llaw yn gallu arwain at adolygu cynlluniau yn amserol ac osgoi oedi a allai fod yn gostus ymhellach ymlaen yn y broses datblygu.
- 2.1.6 Gall rhai o'r trafodaethau cyn gais gymryd carnau sylweddol o amser swyddogion, ag yn aml iawn maent yn dechnegol ei natur ac felly angen sylw manwl. Erbyn hyn, credir ei fod amserol i edrych ar godi ffi am rhan o'r gwasanaeth hwn, yn debyg i'r ffi cyngor cyn-cais cynllunio, i sicrhau cynladwyedd y gwasanaeth ac i gyfarch costau amser swyddogion.
- 2.1.7 Ein cynnig yw codi ffi am elfennau o'r gwasanaeth cyn gais, fel y nodir yn Atodlen 1 o'r ddogfen hon, bydd hyn yn ffurfio'r broses o dderbyn cymorth.
- 2.1.8 Rydym yn awyddus i annog perthynas dda ag agored gyda'r ymgeiswyr, ble all ymgeisydd gysylltu'r gyda'r Corff am sgwrs neu gyfarfod anffurfiol i gael cymorth syml ar eu cais. Ein cynnig yw parhau i gynnig y gwasanaeth yma am ddim, fel bod hyd at awr o amser swyddog ar gael am ddim i bob ymgeisydd. Mae'r math yma o drafodaeth wedi cael ei chroesawu yn arbennig gan ymgeiswyr llai megis hunan adeiladwyr, datblygiadau amaethyddol ayyb, lle byddai sgwrs gyda swyddog yn ddigonol ar gyfer natur ei datblygiad.
- 2.1.9 Hyd yn hyn mae'r gwasanaeth ymgynghorol cyn-gais wedi arwain at adnabod yr angen i nifer o geisiadau gael eu hail-ddylunio er mwyn cydymffurfio yn llawn gyda'r amcanion a'r safonau angenrheidiol a osodir gan Lywodraeth Cymru. Sgîl effaith cadarnhaol hyn yw lleihau'r amser ychwanegol, ar ben y cais cynllunio, a gymerir i benderfynu cais llawn. Yn y pen draw felly mae'n lleihau'r amser i'r cwsmer rhwng cyflwyno cais, derbyn penderfyniad a chael cychwyn ar y gwaith adeiladu a hefyd yn arbed arian, ac yn lleihau y risg o'r cais i gael ei wrthod.

2.2 Diweddariad o waith y Corff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy (CCS)

- 2.2.1 Mae'r CCS ar hyn o bryd yn parhau i weithredu gwasanaeth di-dâl ble mae datblygwyr neu ymgynghorwyr yn gallu cysylltu am gyngor cyn rhoi cais llawn i mewn. Mae'r cyfarfodydd sydd wedi eu cynnal wedi bod yn bositif ac wedi eu gwerthfawrogi gan ddatblygwyr gan fod y mwyafrif wedi amlygu man broblemau ac felly wedi rhoi cyfle i ddiwygio'r cynlluniau cyn cyflwyno cais ffurfiol.
- 2.2.2 Mae CCS Gwynedd yn parhau i eistedd ar y grŵp gweithredu SDC Cenedlaethol sy'n trafod materion SDC Cymru ac yn bwydo yn ôl i'r Llywodraeth.
- 2.2.3 Mae'r CCS yn cydweithio yn rhanbarthol ar draws y gogledd er mwyn ceisio creu cysondeb yn y gofynion newydd yn bennaf drwy ddechrau llunio polisïau a gweithdrefnau a all gael eu defnyddio i rannu adnoddau a chysoni'r ffordd mae'r gofynion yn cael eu gweithredu drwy'r gogledd.
- 2.2.4 Yn ogystal ag ymgymryd â dyletswyddau Gwynedd o safbwynt SDCau, mae'r CCS hefyd yn delio yn fasnachol â cheisiadau SDCau Ynys Môn a Wrecsam. CCS Gwynedd sy'n gwirio holl geisiadau SDCau y ddwy sir.
- 2.2.5 Er mwyn codi ymwybyddiaeth o oblygiadau SDCau mewn datblygiadau newydd, mae'r CCS wedi bod yn gweithio gydag adran Cynllunio'r Cyngor, Parc Cenedlaethol Eryri, penseiri ac asiantau. Mae'r CCS hefyd wedi creu taflenni gwybodaeth i'w rhannu â datblygwyr yn ogystal â chreu cyfres o daflenni gwybodaeth syml, addas i'w defnyddio ar gyfryngau cymdeithasol er mwyn codi ymwybyddiaeth ymysg y cyhoedd. Bydd cyfryngau cymdeithasol y Cyngor ac YGC fel yn cael ei ddefnyddio fel plattform ar gyfer rhain, a byddent yn cael ei chyhoeddi yn ystod yr wythnosau nesaf.
- 2.2.6 Hyd yma, mae'r CCS wedi derbyn 25 cais llawn ac 14 cais cyn-cyflwyno ffurfiol, yn ogystal â thrafodaethau anffurfiol dyddiol. Mae disgwyliad y bydd y niferoedd yma yn parhau i gynyddu dros amser.
- 2.2.7 Yn dilyn ymchwiliad i mewn i'r nifer o geisiadau cynllunio'r Cyngor a gyflwynwyd rhwng Ionawr 2019 a Gorffennaf 2019 daeth i'r amlwg fod 41 o'r ceisiadau hyn yn rai oedd hefyd yn disgyn o fewn gofynion CCS ac felly angen cais SDC. Mae'r ymgeiswyr yma wedi eu llythyru er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r gofynion ac er mwyn cynnig cymorth iddynt yn y broses o gyflwyno cais SDC. Cafodd yr ymchwiliad yma ei ail-redeg rhwng Mehefin a Rhagfyr 2019 ac roedd 41 cais cynllunio arall angen cais SDC. Mi fydd y dasg yma yn cael ei ail-redeg ar y ceisiadau sydd wedi eu cyflwyno ers hynny.

3. Rhesyman dros argymell y penderfyniad

- 3.1 Mae cynghori ac asesu ceisiadau SDCau yn faes arbenigol sydd angen profiad a hyfforddiant technegol perthnasol. Fel y disgwyl, mae nifer y ceisiadau SDCau yn cynyddu.
- 3.2 Bydd cyflwyno tâl am wasanaeth ymgynghorol cyn-gais yn galluogi'r gwasanaeth i adennill ychydig o'r gost sydd ynghlwm a darparu. Tra yr ydym yn awyddus i barhau i gynnig elfen o'r gwasanaeth cyn gais yn ddigost, amcan y CCS yw bod yn hunan gynhaliol o ran costau.
- 3.3 Y bwriad cychwynnol yw gosod ffioedd cyngor cyn-gais ar gyfran o 30% o'r ffi cais llawn. Credir y bydd hyn yn ddigonol i dalu am amser staff fydd ynghlwm â ymgynghori, craffu'r wybodaeth a dderbynnir, mynychu cyfarfodydd gyda datblygwyr a darparu adborth swyddogol. Bydd angen taliad ffi ychwanegol os bydd sawl cyflwyniad neu ddiwygiad o gais yn cael eu gwneud ac os bydd y gwaith hynny yn mynd dros y trothwy a ddisgrifir yn Atodiad 1.
- 3.4 Ar gyfer unrhyw waith sy'n mynd dros y trothwy a ddisgrifir yn Atodiad 1, bydd ffi unigryw, yn seiliedig ar gostau fesul awr, yn cael ei godi er mwyn darparu'r gwasanaeth. Mae hyn yn cynnwys mynychu cyfarfodydd, cynnal adolygiad technegol atodol o fanylion dylunio diwygiedig, presenoldeb y CCS ar ymweliadau safle ayyb. Ar gyfer gwasanaeth o'r fath bydd y CCS yn paratoi amcan o'r ffi gan gadarnhau'r gwasanaethau a gynigir yn ogystal â dadansoddiad o gost pob un er mwyn i'r ymgeisydd ei ystyried cyn symud ymlaen a'r gwasanaeth.
- 3.5 Mae Tabl 1 yn nodi'r ffioedd a fwriedir eu codi gan Gorff Cymeradwyo SDCau Gwynedd, a hynny yn seiliedig ar faint yr ardal ddatblygu a'r lefel o wasanaeth fydd yn cael ei ddarparu. Mae'r ffioedd a'r maint ardaloedd yn unol â'r raddfa ffioedd cais sydd wedi eu pennu yn unol â'r Rheoliadau.

3.6 Tabl 1

Maint y datblygiad	Ffi cyn-gais y CCS
0 – 0.1ha (isafswm ffi)	£126
0.5 ha	£210
1.0 ha	£285
5.0 ha	£525
10.0 ha	£675
65.0 (uchafswm ffi)	£2250

- 3.7 Mae Atodiad 1 hefyd yn cynnwys y gwasanaethau hynny na fydd yn cael eu cynnwys yn y broses statudol. Mae hyn yn cynnwys ymgynghori uniongyrchol rhwng y Corff Cymeradwyo SDC a'r ymgynghorai statudol a ddiffinnir yn y ddeddf.
- 3.8 Bydd y broses yn cael ei monitro yn fanwl. Mae hyn er mwyn sicrhau fod y strwythur yn rhesymol ac nad yw'n arwain at godi ffioedd gormodol ar yr ymgeiswyr nac yn arwain at adennill costau rhedeg y gwasanaeth gan y Cyngor.

4. Ystyriaethau perthnasol

- 4.1 Byddai rhoi'r hawl i'r Corff Cymeradwyo SDCau godi ffi am y gwasanaeth ymgynghorol cyn-gais yn golygu mwy o geisiadau SDC llawn o ansawdd uchel sy'n cyrraedd gofynion y Rheoliadau. Bydd hyn yn arwain at lai o geisiadau angen eu hail-ddylunio / eu gwrthod ar ôl i'r cais llawn gael ei roi mewn gan felly leihau'r amser rhwng cyflwyno cais a chychwyn ar yr adeiladu, sydd yn greiddiol i'r cwsmer. Byddai hefyd yn helpu cwrdd o'r gost ariannol o ddarparu'r gwasanaeth.
- 4.2 Bydd hefyd yn hwyluso gallu'r CCS i gwrdd â'r gofyn statudol i benderfynu ar geisiadau arferol o fewn 7 wythnos, a 11 wythnos ar gyfer ceisiadau sydd angen Aseiad o Effaith Amgylcheddol.
- 4.3 Mae'r trefniadau hyn yn gyson gyda'r trefniadau sydd wedi ei sefydlu mewn awdurdodau lleol eraill ar draws Cymru. Mae nifer o Cynghorau yn codi ffi ar gyfer y gwasanaeth cyn gais yn barod, megis Cynghorau Caerdydd, Caerphilly, Rhondda Cynon Taf a Sir Benfro, gyda dim elfen o'r gwasanaeth am ddim. Yn y Gogledd mae Cyngor Wrecsam wedi mabwysiadu trefniadau tebyg ir hyn y sydd yn cael ei gynnig yma, a mae bwriad gan gynghorau eraill y Gogledd i ddilyn yr un trywydd.

5.0 Camau nesaf ac amserlen

- 5.1 Yn ddibynnol ar y cais yma yn cael ei gymeradwyo, y bwriad yw rhoi trefniadau mewn lle i godi a derbyn y ffi cyn gais erbyn mis Awst 2020.
-

Barn y swyddogion statudol

Y Prif Weithredwr:

Y Swyddog Monitro:

Mae'r egwyddor o godi ffioedd am wasanaeth Cyn-gais yn dderbyniol ac mae canllawiau Lywodraeth Cymru ar CCS yn cyfeirio yn benodol at hyn. Mae gwasanaeth Cyn-gais yn golygu gwaith sylweddol o ochr swyddogion sydd o fudd i ddatblygwyr ac yn golygu mewnbwn proffesiynol buan er mwyn miniogi ceisiadau. Mae hyn yn wasanaeth ychwanegol sydd yn cael ei ddarparu sydd gyda costau ynghlwm. Mae trefniadau monitro wedi ei nodi er mwyn sicrhau fod y strwythur yn rhesymol, ac nodaf fod lefelau'r ffioedd yn gyson ag awdurdodau eraill. Dim sylwadau pellach o ran priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid:

Mi fydd cymeradwyo'r hawl i godi ffi nid yn unig yn dod ag incwm ychwanegol i'r Cyngor i ariannu'r Uned, ond hefyd yn hwyluso'r broses ddylunio i'r cwsmer gan osgoi gorfod ail-gyflwyno ceisiadau fydd yn arbed amser iddynt yn y pendraw.

Atodiadau

*Atodiad 1 – Gwasanaeth a ffioedd ymgynghorol cyn-gais y Corff
Cymeradwyo SDCau*

Atodiad 1 - Gwasanaeth a ffioedd ymgynghorol cyn-gais y Corff
Cymeradwyo SDCau

Gwasanaeth	Maint y cais	Ffi	Disgrifiad o'r gwasanaeth
Trafodaeth cyn-gais	Pob safle	Dim tâl	Cyfarfod neu drafodaeth hyd at awr o hyd yn swyddfeydd y CCS neu dros y ffôn er mwyn trafod safonau a gofynion Systemau Draenio Cynaliadwy a chyflwyno'r gwasanaeth ymgynghori cyn-gais os yn berthnasol.
Gwasanaeth ymgynghorol cyn-gais <i>(Noder: Ni fydd y gwasanaeth yma yn ymgynghori gydag ymgynghorai statudol. Caiff ymgeiswyr eu cynghori i ymgynghori yn uniongyrchol a hwy ble'n berthnasol)</i>	0 to 0.1ha (isafswm ffi)	£126	Cam 1: Cyfarfod gyda'r Swyddog CCS sy'n arolygu am hyd at 2 awr. Mae'n gyfle i'r ymgeisydd gyflwyno eu strategaeth ddraenio arfaethedig er mwyn trafod a chael adborth a sylwadau cychwynol.
	0.1 i 0.5 ha	£126 - £210	
	0.5 i 1.0 ha	£210 - £285	Cam 2: Adolygiad technegol ffurfiol a dogfennau wedi eu cyflwyno yn dilyn cyfarfod Cam 1. Darperir adroddiad cryno yn rhoi barn ynglŷn â chydymffurfiaeth y Cynllun draenio arfaethedig â phob un o'r 6 Safon Cenedlaethol a'r egwyddorion sy'n sail i'r safonau hynny o fewn 21 diwrnod gwaith i gyflwyno'r cais. <i>Noder: mae lefel y manylion a ddarperir yn ddibynnol ar y wybodaeth a geir yn ystod y cyfnod cyn-gais a bydd ond yn bosib darparu adborth ar y safonau os bydd y wybodaeth/dogfennaeth berthnasol wedi eu cynnwys yn y broses cyn-gais.</i>
	1.0 i 5.0 ha	£285 - £525	
	5.0 i 10.0 ha	£525 - £675	
	10.0 i 65 ha (uchafswm ffi)	£675 - £2250	
Gwasanaeth ychwanegol	Ddim yn berthnasol	Yr awr	Darpariaeth o wasanaethau ychwanegol gan gynnwys:

Sydd ddim wedi ei fanylu'n rhan o'r gwasanaeth ymgynghorol cyn-gais.			mynychu cyfarfodydd, adolygiad technegol atodol o ddyluniadau wedi eu hadolygu/newid, ymweliadau safle ychwanegol ayyb.
---	--	--	--